

Clas Runeberg

12.11.1930–1.11.2007

Pensionerade överläkaren i gynekologi Clas Ludwig Runeberg avled den 1 november på Borgå sjukhus efter en rätt lång tid av ohälsa. Den omedelbara dödsorsaken var en fatal urosepsis.

Han var född i Helsingfors 12.11.1930, blev student från Tölö svenska samskola (Zilliacuska skolan) 1949, studerade medicin vid Helsingfors universitet och blev medicine licentiat 1958. Ledamot av Finska Läkaresällskapet var han sedan 1953. Redan tidigt valde Clas Runeberg gynekologin som sin framtidsbana, men eftersom han redan mycket tidigt bildade familj och specialiseringsmöjligheterna vid Kvinnokliniken innebar en lång väntan på utbildningsplats, flyttade han till Örebro. Det var i Sverige han fick sina specialisträttigheter i kvinnosjukdomar och förlossningar 1965, då han redan hade börjat utöka sin kompetens med kirurgi i Örnsköldsvik i syfte att få dubbelspecialitet. Vid denna tid pågick bygget av det nya kretssjukhuset i Borgå, och Clas Runeberg återvände hem för att åren 1966–68 arbeta som avdelningsläkare med ansvar för obstetrikern och gynekologin tills han, då sjukhusbygget slutligen blev färdigt, valdes till överläkare för avdelningsgruppen. Samma år

fick han gynekologkompetens i Finland. Clas Runeberg innehade även chefsläkarposten under åren 1972–76 och kvarstod som överläkare i gynekologi till pensioneringen 1992.

Clas och jag var kurskamrater, och redan på ett tidigt stadium kunde man se vilken ovanlig, kreativ och konstnärligt begåvad person han var, utrustad med ett klart intellekt och en förmåga att tänka i andra banor än vi medelsvenssoner. Så hade han också ett mycket starkt konstnärligt påbrå, inte endast på fädernet som namnet vittnar om, men även på mödernet. I Borgå inledde han sin bana med att konstruera en förlossningssäng som sjukhuset tog i bruk. Många andra innovationer, mindre spektakulära, kom till under årens lopp.

Arbetet som den första specialisten i gynekologi och förlossningar i Borgå och Östnyland innebar en i våra dagar ofattbar arbetsbörda på grund av den jourtjänst med mycket nattarbete som krävdes av honom och innebar 20–30 jourdygn i månaden under en följd av år då hela landet led av en läkarbrist av andra mått än i dag. På kretssjukhusnivå betydde det tidvis att knappt hälften av sjukhustjänsterna var besatta.Handledning och utbildning av yngre kolleger ingick även i arbetet, och hans humana och produktiva verksamhet ledde till att flera av hans adepter specialiserade sig inom gynekologin och senare återvände

till Borgå så att kliniken blev fullbemannad. Vid sidan av allt detta bedrev han också omfattande privatpraktik. Ett exempel på Clas Runebergs förmåga att engagera sig i det nya i tiden var hans tidiga satsning på ultraljudstekniken och den laparoskopiska kirurgin samt hans vaksamhet när det gällde nya faror, som aidsproblemet, där han som den första informerade kollegerna.

Clas Runeberg var även samhällsaktiv som ledamot av de gröna i stadsfullmäktige i Borgå under en period, och han var aktiv medlem i Borgå Rotary Club så länge krafterna räckte. Efter pensioneringen lämnade han läkaryrket och mutade in ett nytt område då han lärde sig knyta mattor genom studieresor i främre Orienten. Han konstruerade en hopfällbar ”vävstol” i sitt hem, komponerade själv mönster och visade några gånger upp sina helt underbara mattor på utställningar.

Clas Runebergs gästfrihet var vida känd, matlagning var hans särintresse och vid hans bord fick vi alla, vänner, arbetskamrater, familjemedlemmar och elever många gånger uppleva student-sångens ”gamla klang- och jubeltid”.

Clas Runeberg sörjs närmast av sin hustru Gunilla, tre barn och sju barnbarn.

Fredrik Rejman

Sven Almqvist

13.4.1915–8.4.2008

Sven Almqvist avled på sjukhuset i Jakobstad den 8.4.2008 några dagar innan han skulle ha fyllt 93 år. Han var under många årtionden en omtyckt stadsläkare i Nykarleby, Jakobstad och Ingå. Han var också en betrodd kommunalpolitiker och anlätades som sakkunnig i press, radio och TV.

Sven Almqvist växte upp i Tölö i centrala Helsingfors. Han fick lov att delvis försörja sig själv som skolpojke på grund av sin fars sjukdom och (för)tidiga död. Den aktivitet och energi som senare tog sig uttryck i en oerhört stor arbetskapacitet fick i unga år sitt utlopp inom scouting, skyddsskår och segling samt ett rikt kamratliv. Under sommarvistelserna i Esbo skärgård knöt den unga faderlösa Sven en livslång relation med fiskarparet Nyholm hos vilka han även hade status som "fiskardräng". I denna skärgårdsmiljö upplevde han även förbudstiden och spritsmugglingens olika sidor, vilket han bl.a. gärna berättade om under sällskaplig samvaro någon kväll med barn och barnbarn ivrigt lyssnande.

Faderns sjukdom och moderns uppmuntran var avgörande för valet av yrkesbana efter studentexamen 1934.

De medicinska studierna avbröts av vinterkriget under vilket Sven i en källare i Borgå hastigt gifte sig med jordbrukardottern och sjuksköterskan Else från Kronoby. Kärleken och kamratskapet varade livet ut i över 60 år. Den bevarade krigstida korrespondensen mellan de två förälskade och senare även äkta makarna vittnar om förtröstan och hopp om en bättre framtid, trots osäkerhet över fortlevnad och insiktsfull oro för Finlands framtid. Sven Almqvist tjänstgjorde i båda krigen vid fronten som läkare vid JSP. Under senare år kunde han berätta om fasansfulla upplevelser; att vara omringad av fienden, överfallen av densamme utan vapen på väg till permission, fullträff i JSP-tältet med stupade och sårade. Förutom de psykiska krigstraumana besvärades Sven på äldre dagar av sviterna av en förfrysning av benen. Sven Almqvist blev senare befordrad till sanitetsmajor.

Genom ett tillmötesgående av medicinska fakulteten och som en ringa kompensation för åren vid fronten kunde Sven Almqvist och andra samtida medicine kandidater på särskilda villkor avlägga sin läkarexamen, vilket för Svens del skedde 1943.

Det egentliga familjelivet började i Närpes där Sven Almqvist kunde inleda sin civila läkarbana och där även äldsta barnet föddes.

Helsingforspojken blev österbottning under de många åren som stadsläkare i Nykarleby från 1946 och senare i Jakobstad från 1962. Den avlidnes läkargärning karaktäriserades av ett mycket stort engagemang för patienterna. Han ställde upp i alla situationer, dag och natt, och gjorde hembesök i alla väder. Almqvist var starkt engagerad för alla slag av förbättringar och utveckling inom vårdsektorn även som ledamot av fullmäktige i Nykarleby och Jakobstad samt som stadsstyrelsemedlem och stadsdirektörens ersättare i Nykarleby. Hans hälsovårdspolitiska debattartiklar har som urklipp av hustrun Else bevarats och fyller flera urklippböcker.

För att upprätthålla och förkovra sin yrkeskunskap arbetade Almqvist ofta på specialkliniker om somrarna. Han del-

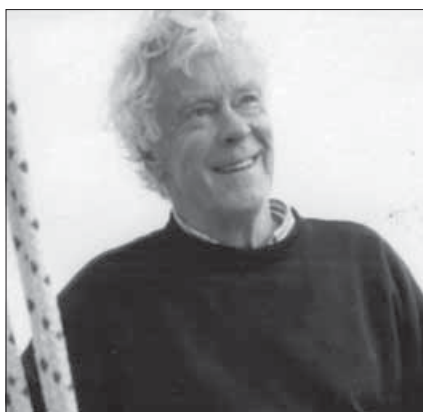
tog även som en av de första i kurserna vid Hälsovårdshögskolan i Göteborg och blev specialist i allmän medicin år 1972. De sista åren fram till pensioneringen 1978 var Almqvist ledande läkare vid Karisbygdens hälsocentral. Därefter arbetade han ännu i flera år i Nykarleby och i Köping i Sverige.

Nykarlebyborna minns även Almqvist som scoutledare, seglingsintresserad och som en ivrig bilist. I Jakobstad engagerade sig paret Almqvist för ridsporten. Och Torpet blev en trivsamt oas även för många av deras vänner. Under många år fungerade Almqvistarna inom Röda Korset i förtroendeuppdrag och senare som uppskattade ledare för Rödakorsresor till sydligare breddgrader. Släktforskning, historia, speciellt krigstida sanitära förhållanden, och antikviteter var andra intressen. Sven Almqvist var ännu på senare dagar en omtyckt och anlitaad föredragshållare i många olika ämnen.

Han var även en hängiven och trogen rotaryan, som var han än befann sig alltid hittade sitt Rotarymöte.

Ett långt liv fyllt av arbete, engagemang i olika verksamheter och fritidsintressen har nått sitt slut. Vi minns Sven Almqvist som den positiva, alltid intresserade och engagerade fadern, läkaren och vännen. Hans förmåga att känna igen och komma ihåg sina patienter och deras familjer var enastående. Anhöriga, vänner och forna patienter minns Sven Almqvist med stor tacksamhet och värme.

Fredrik Almqvist

Harry Wolff

26.3.1929–13.9.2008

Pensionerade överläkaren vid Satakunda centralsjukhus, sanitetsöverstelöjtnant Carl Göran Harry Wolff avled den 13 september 2008 i Helsingfors. Dödsorsaken var sepsis, samt sviter efter ett åtta år tidigare opererat dissekerande aortaaneurysm.

Harry Wolff föddes den 26 mars 1929. Han blev student från Nya svenska läroverket (Lärkan) 1947, och medicine licentiat från Helsingfors universitet 1955. Fadern Erik Wolff var otolog och en av Finlands ledande militärläkare, och Harry följde i hans spår. År 1960 blev han specialist i otorinolaryngologi. Efter tjänstgöring vid HUCS öronklinik och centralsjukhuset i Vasa flyttade han

med sin familj 1961 till Björneborg, som blev hans hemstad i 40 år. Åren 1961–1965 var han avdelningsläkare vid Diakonissanstaltens sjukhus, och 1966 blev han överläkare i otorinolaryngologi vid Satakunda centralsjukhus, där han under flera perioder även fungerade som chefläkare. Han upprätthöll också privatpraktik i Björneborg.

Den andra linjen i Harry Wolffs medicinska liv var flygmedicin. Redan under skoltiden visste han att han ville bli läkare och flygare, och ungdomsdrömmen besannades sällsynt väl. Från 1968 var han läkare för Satakunda flygflottilj, och hans militärläkarbana kulminerade 1986 i en befordran till sanitetsöverstelöjtnant. Han gick i pension 1992 och återvände 2001 till sin barndoms och ungdoms stad Helsingfors.

Harry Wolff var en kunnig läkare och administratör. Hans skicklighet som specialist, hans hjälpsamhet och hans glada väsen omvittnas av patienter, kolleger och övriga medarbetare. Hans kliniska kunskaper var omfattande och allsidiga även utanför specialiteten. Detta framkom inte minst då han själv sommaren 2000 plötsligt insjuknade ute i skärgården. Med ledning av de migrerande bröstsmärtorna ställde Harry genast den riktiga diagnosen – dissekerande aortaaneurysm – och hade sinnesnärvaro att förklara detta när ambulanshelikoptern kom till platsen.

Under skoltiden var Harry Wolff tävlingsvärd, men hans främsta särintresse var segling. Han var en

framgångsrik vingbåtsseglare, och fortsatte efter juniortiden som kappseglare i hajklassen. Harry var kommodor för Segelföreningen i Björneborg (BSF). Efter den aktiva kappseglartidens slut skaffade han den vackra S30:an Calimero, med vilken han gjorde långfärder ända tills sjukdomen till slut tvingade honom att gå i land för gott.

Bäst trivdes han på sjön och i luften, och han var stolt över att ha flugit med alla flygplan som Finlands försvarsmakt förfogar över. I privatlivet var han sina vänners vän, och gav sina medmänniskor både sin tid och sitt arbete. Hans vänner var alltid välkomna i familjens ljusa och trivsamma hem utanför Björneborg, och deras barn togs emot för att bli opererade av Harry och kunde bo i familjens hem före och efter operationen. Hans vänner saknar Harrys förtroendefullhet och hans uppriktiga glädje över andras framgångar. Han behöll sin optimistiska inställning till tillvaron också efter den akuta sjukdom som märkte honom för resten av livet. Till och med när han var svårt sjuk mådde Harry enligt egen utsago alltid bra.

Harry Wolff sörjs av sin hustru Raita och deras fyra söner med familjer.

Peter Wahlberg